

Utredning avseende samlat huvudmannaskap för måltidsorganisationen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar

- att ett samlat huvudmannaskap hos servicenämnden införs för kommunens måltidsorganisation avseende samtliga kommunens måltidsverksamheter i grundskola, grundsärskola och gymnasium,
- att den måltidsverksamhet i grundskola och särskola som barn- och skolnämnden bedriver i egen regi övergår till servicenämnden från och med den 1 januari 2023,
- att servicenämnden och barn- och skolnämnden ges i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för övergången, samt
- att avsluta den fördjupade utredningen om huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun.

Sammanfattning

Frågan om ansvar för och organisering av kommunens måltidsorganisation har varit föremål för diskussion och utredning sedan 2016. Utgångspunkten har varit att skapa förutsättningar för att kommunens gemensamma resurser används på bästa sätt samt att säkerställa att målsättningen för mat och måltider uppfylls så att kommunen inom sina olika verksamheter kan erbjuda matgästerna likvärdiga, kvalitativa och kostnadseffektiva måltider.

En fördjupad utredning av kommunens måltidsverksamhet visar att alla berörda nämnder ser nyttan av att ha en samlad måltidsorganisation, vilket kommunen till stora delar redan har. Måltidsverksamheten inom äldreomsorgen, LSS och gymnasieskolan samt större delen av grundskole- och grundsärskoleverksamheten utförs av servicenämnden. Barn- och skolnämnden utför dock

2022-01-27

Diarienummer

KS 2017/0046

måltidsverksamheten i förskolorna, en grundskola samt i flertalet av grundskolornas mottagningskök.

Förslaget i föreliggande utredning är att ett samlat huvudmannaskap hos servicenämnden införs för kommunens måltidsorganisation avseende samtliga kommunens måltidsverksamheter i grundskola, grundsärskola och gymnasium. Huvudansvaret för förskoleverksamhetens måltidsverksamhet föreslås dock ligga kvar inom barn- och skolnämndens ansvarsområde eftersom den utgör en integrerad del av undervisningen i förskolan.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2022-01-27 Utredning avseende samlat huvudmannaskap för måltidsorganisationen
- Bilaga 1 Förslag till samlat huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun
- Protokollsutdrag barn och skolnämnden 2021-11-23 § 181 Konsekvensanalys för barn- och skolnämndens verksamheter avseende en samlad måltidsorganisation
- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-11-10 Konsekvensanalys för barn- och skolnämndens verksamheter gällande en samlad måltidsorganisation
- Konsekvensanalys av samlad måltidsorganisation för förskolan 2021-11-10
- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2021-05-05 § 164 Huvudmannaskap för måltidsorganisationen i Lunds kommun
- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-04-13 Huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun, inklusive bilagor

Ärendet

Bakgrund

Frågan om ansvar för och organisering av kommunens måltidsorganisation har varit föremål för diskussion och utredning sedan 2016. Utgångspunkten är att skapa förutsättningar för att kommunens gemensamma resurser används på bästa sätt samt att säkerställa att målsättningen för mat och måltider uppfylls så att kommunen inom sina olika verksamheter kan erbjuda matgästerna likvärdiga, kvalitativa och kostnadseffektiva måltider.

Kommunkontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen, tillsammans med berörda förvaltningar, under 2020 gjort en fördjupad utredning av kommunens arbete med mat och måltider och baserat på denna tagit fram ett förslag över huvudmannaskapet för kommunens måltidsorganisation bör se ut.

2022-01-27

Diarienummer

KS 2017/0046

Utredningen visar att kommunen i dagsläget redan har en till stora delar samlad måltidsorganisation. Måltidsverksamheten inom äldreomsorgen, LSS och gymnasieskolan samt större delen av grundskole- och grundsärskoleverksamheten utförs av servicenämnden. Barn- och skolnämnden utför måltidsverksamheten i förskolorna, en grundskola samt i flertalet av grundskolornas mottagningskök. Utredningens slutsats är att måltidsverksamheten i stort fungerar bra men att ännu större samordningsvinster, effektivitet och likvärdighet kan uppnås om all verksamhet ingår i en samlad måltidsorganisation.

Förslaget har varit på remiss hos berörda nämnder under perioden november 2020 – januari 2021. Nämndernas yttranden visar att alla berörda nämnder ser nyttan av att ha en samlad måltidsorganisation. Var en sådan organisation ska ligga har dock barn- och skolnämnden ansetts bäst kunna redogöra för konsekvenserna av, då det är barn- och skolnämnden som har den avgjort största måltidsverksamheten och därmed påverkas mest vid ytterligare samordning. Kommunstyrelsen beslutade den 5 maj 2021, § 164, därför bland annat att remittera ärendet till barn- och skolnämnden för att, i enlighet med vad som framgick av nämndens eget yttrande, göra en genomgripande konsekvensanalys avseende förslaget om en samlad måltidsorganisation och dess påverkan på barn- och skolnämndens verksamhet. Föreliggande förslag har justerats i enlighet med de synpunkter som lyfts fram av barn- och skolnämnden.

Barn- och skolnämndens yttrande och konsekvensanalys

Sammanfattningsvis bedömer barn- och skolnämnden att en samlad måltidsorganisation för grund- och grundsärskoleverksamhet enligt förslaget är ändamålsenlig.

Vad gäller förskoleverksamheten bedömer barn- och skolnämnden att det finns en större osäkerhet gällande hur en samlad måltidsorganisation kan komma att påverka undervisningskvaliteten i förskolan, något som inte stödjer ambitionen om kvalitetsförbättringar.

De förslag på utvecklingsåtgärder som förväntas stödja syftet med en samlad måltidsorganisation, lämnar inte svar på hur förskolans specifika förutsättningar och behov tillgodoses, när det gäller en flexibel måltidsverksamhet som utgör en naturlig del av såväl planeringen som genomförandet av undervisningen i förskolan. Inte heller beaktas det faktum att en samlad måltidsorganisation inom en annan nämnd kräver en relativt omfattande överbyggnad inom barn- och skolnämnden för att kunna organisera och samordna en kvalitativ uppföljning av måltidsverksamheten för nämndens samtliga enheter så att den blir representativ. Fram till dess att

2022-01-27

Diarienummer

KS 2017/0046

föreslagna utvecklingsåtgärder kan ge svar på hur förskolans behov tillgodoses är nämndens bedömning att organisatoriska förändringar mellan nämnderna inte bör genomföras.

Barn- och skolnämndens slutsats är att måltidsverksamheten inom förskolan bör ligga kvar inom barn- och skolnämndens ansvarsområde, med anledning av att en samlad måltidsorganisation i en annan nämnd riskerar få oönskade konsekvenser för undervisningskvaliteten i förskolan.

Föredragning

Alla berörda nämnder ser nyttan av att ha en samlad måltidsorganisation, vilket kommunen till stora delar redan har. Måltidsverksamheten inom äldreomsorgen, LSS och gymnasieskolan samt större delen av grundskole- och grundsärskoleverksamheten utförs av servicenämnden. Barn- och skolnämnden utför dock måltidsverksamheten i förskolorna, en grundskola samt i flertalet av grundskolornas mottagningskök.

Med utgångspunkt i barn- och skolnämndens fördjupade konsekvensanalys är förslaget att ett samlat huvudmannaskap hos servicenämnden införs för kommunens måltidsorganisation avseende samtliga kommunens måltidsverksamheter i grundskola, grundsärskola och gymnasium. Förslaget beskrivs mer utförligt i bilaga 1 och innebär sammanfattningsvis att:

Den 1 januari 2023 övergår den måltidsverksamhet i grundskola och sarskola som barn- och skolnämnden bedriver i egen regi till servicenämnden. Enligt den nulägesbeskrivning som gjorts i den fördjupade utredningen är bedömningen att det i juli 2020 rörde sig om drygt 40 personer fördelat på cirka 23 kök. Servicenämnden och barn- och skolnämnden ges i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för övergången. Genomförandeplanen ska omfatta bland annat en kartläggning av vilken personal som berörs, hur arbetsuppgifterna påverkas, organisationstillhörighet med mera.

Förslaget medför endast förändringar för barn och skolnämnden och servicenämnden. Bedömningen är att ännu större samordningsvinster, effektivitet och likvärdighet kan uppnås när alla kök i grundskola och grundsärskola ingår i en samlad måltidsorganisation. Exempelvis underlättas arbetet med kompetensförsörjning, kompetensutveckling, bemanning, inköp, egenkontroll och hantering av specialkost.

Huvudansvaret för förskoleverksamhetens måltidsverksamhet föreslås ligga kvar inom barn- och skolnämndens ansvarsområde eftersom den utgör en integrerad del av såväl planeringen som

2022-01-27

Diarienummer

KS 2017/0046

genomförandet av undervisningen i förskolan. De förskolor som vill kan fortsatt beställa tjänster hos servicenämnden.

I samband med den fördjupade utredningen identifierades ett antal utvecklingsåtgärder i verksamheternas arbete med mat och måltider. Kommunstyrelsen beslutade den 5 maj 2021, § 129, att nämnderna ska arbeta vidare med utvecklingsåtgärderna i syfte att tydliggöra nämndernas roller som beställare, att stärka verksamheternas arbete med mat och måltider samt som ett sätt att använda kommunens gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Några av åtgärderna kan beaktas i det pågående arbetet med att ta fram en mat och måltidsplan för kommunen (tidigare benämnd kostpolicy). På så vis följs åtgärderna upp och lyfts fram i kommunens hållbarhetsredovisning.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret tillsammans med berörda förvaltningar. Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har samtliga yttrat sig inom ramen för ärendets beredning.

Barnets bästa

Ärendet avser huvudmannskapet för kommunens måltidsverksamhet och hur den ska organiseras. Organisationen i sig påverkar inte barn och unga men måltiden är en viktig del i människors liv och utgångspunkten är att matgästerna ska erbjudas likvärdiga måltider inom respektive verksamhet. Kommunens ambition är att mat och måltider ska bidra till matglädjen och medverka till en god folkhälsa.

Ekonomiska konsekvenser

Bedömningen är att måltidsverksamheten bedrivs mer effektivt, kvalitativt och likvärdigt i en samlad organisation. Initialt kan merkostnader uppkomma i samband med övergången.

Förändringen påverkar endast barn- och skolnämnden och servicenämnden. Barn- och skolnämnden anger att en samlad måltidsorganisation inom en annan nämnd kräver en överbyggnad inom barn- och skolnämnden för att kunna organisera och samordna ett kvalitativt beställarförfarande.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

2022-01-27

Diarienummer

KS 2017/0046

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Barn- och skolnämnden

Serviceämnden

För kännedom:

Utbildningsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Socialnämnden

Kultur- och fritidsnämnden